

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 95 (580)

Снежань 1961 г.

Год выдання 7-ы

ЗА БРАЦКУЮ САЛІДАРНАСЦЬ І АДЗІНСТВА ПРАЦОЎНЫХ УСЯГО СВЕТУ

Прамова таварыша М. С. ХРУШЧОВА

НА V СУСВЕТНЫМ КАНГРЭСЕ ПРАФСАЮЗАУ 9 СНЕЖНЯ 1961 ГОДА

Дарагія таварышы, сябры! Перад тым, як перадаць дэлегатам кангрэсу прывітанне, я хацеў бы зрабіць некаторае адступленне ад падрыхтаванага мною тэксту.

Я выключна глыбока і прыемна ўсхваляваны той гарачай сустрэчай, сімпатыямі, якія былі праяўлены да мяне прысутнымі тут таварышамі, як прадстаўнікам вялікага Савета Саюза. Паверце, мне, як рабочаму, былому шахцёру, які ведае, што такое праца, асабліва дорага і радасна такая сустрэча. Мне прыйшлося нямаля працаваць, як і кожнаму рабочаму чалавеку. Таму мне непрыемна, калі праслаўляюць адну асобу, мне неўласцівы культ асобы. І я шчаслівы не тады, калі вітаюць мяне, а шчаслівы, калі ўзвешваюць мой народ, мой рабочы клас. **(Бурныя, працяглыя апладысменты).**

Тыя сімпатыі і добрыя пацукі, якія вы праяўляеце, запалі вашых сэрцаў і ўспрымаюць як адабрэнне тых дзеянняў, якія ажыццявіў рабочы клас былой Расіі, цяпер Савета Саюза. **(Апладысменты).** Мне вельмі прыемна падзякаваць вам за гэта, таму што гэта сведчыць аб тым, што вы правільна разумеце нашы намаганні і нашы імкненні. А нашы намаганні заключаюцца ў тым, каб пабудаваць камунізм! **(Працяглыя апладысменты).**

Не ведаю, ці ўсе прысутныя тут стаяць на пазіцыях будаўніцтва камунізму, хоць гэта мяне, вядома, цікавіць. Але ж гэта ішчэ не вызначае, які той ці іншы чалавек. Бо той, хто сёння не разумее камунізму, заўтра можа быць яго прыхільнікам, таму што камунізм прыцягвае людзей сваімі жывымі справамі, накіраванымі на карысць і шчасце ўсяго чалавецтва. І калі сёння некаторыя людзі ішчэ не прызнаюць камунізму, то яны абавязкова прыйдуць да яго заўтра. **(Бурныя апладысменты).**

Могуць сказаць, што Хрушчоў зноў займаецца прапагандай. Калі вы так падумаеце, то вы не памыліцеся. **(Ажыўленне ў зале, бурныя апладысменты).** Так, я быў, ёсць і заўсёды буду прапагандыстам. Пакуль у маім грудзях б'ецца сэрца, я буду прапагандаваць ідэй марксізма-ленінізму, ідэй будаўніцтва камунізму! **(Бурныя, працяглыя апладысменты, воклічы адабрэння: «Няхай жыве камунізм!»).**

Я — камуніст, прадстаўнік вялікай партыі — Камуністычнай партыі Савета Саюза, якую стварыў Уладзімір Ільіч Ленін. **(Бурныя апладысменты).** Прадстаўнік той партыі, якая вядзе рабочы клас да перамогі і пажынае ўжо плады свайго гераічнай барацьбы за народнае шчасце. **(Апладысменты).** Наша партыя была створана ў глыбокім

падполлі, яна працавала ў змрочку царскага рэжыму, рэакцыі. Многія ворагі не прымалі тады ўсур'ез сілы партыі, якую стварыў Ленін. Але Ленін — вялікі марксіст, ён добра разумеў гіганцкія сілы, закладзеныя ў вучэнні марксізма. І ён гаварыў: калі мы створым партыю рабочага класа, то з гэтай партыяй мы перавернем Расю. Такая партыя — партыя большавікоў — была створана, яна выпрацавала сваю першую Праграму. Большавікі, на чале з Леніным, перавярнулі царскі рэжым у Расіі, перамога была за ідэямі марксізма-ленінізму, была створана першая ў свеце Саветская сацыялістычная рэспубліка! **(Бурныя апладысменты).**

У той час наша краіна была разбурана вайной, голадам. Але нават тады, калі ішла грамадзянская вайна, яшчэ грэмелі гарматы на ўсёй тэрыторыі Краіны Саветаў, у Масква знаходзілася ў акружэнні белагвардзейскіх армій, У. І. Ленін распрацоўвае другую Праграму нашай партыі. Гэта было, таварышы, у той час, калі ворагі лічылі, што дні Саветскай улады злічаны, што не сёння-заўтра скончыцца існаванне Саветскай Расіі. Вось у які час была прынята праграма будаўніцтва сацыялізму ў нашай краіне.

Вядомы англійскі пісьменнік Уэлс напісаў кнігу «Расія ў імгле», у якой назваў Леніна крамлёўскім летуценнікам. Але нават у гэтага пісьменніка-фантаста, які пісаў добрыя фантастычныя раманы, не хапіла фантазіі для разумення рэальнага мыслення вялікага Леніна.

Першыя дзве Праграмы партыі былі паспяхова выкананы. Цяпер мы прынялі трэцюю Праграму, праграму будаўніцтва камунізму. І гэта ўсё зроблена на працягу яшчэ-небудзь пяцідзесяці год. Хіба гэта не гераічны подзвіг нашай партыі, рабочага класа нашай краіны, усяго вялікага саветскага народа! **(Бурныя апладысменты).**

Цяпер чытаючы праграму камуністычнага будаўніцтва, прынятую XXII з'ездам, нашы праціўнікі, ворагі сацыялізму ўжо не гавораць, што гэта фантастыка. Не, цяпер яны гавораць, што трэба мабілізаваць сілы капіталістычнага свету, паказаць, на што здолен капіталізм. Іменна ім трэба гэта паказаць! Перад кім паказаць?

Так, цяпер ёсць сіла, якая вымушае іх паказаць магчымасці капіталізму перад народамі ўсяго свету. Гэта сіла — сацыялістычны лагер, сіла творчых ідэй марксізма-ленінізму. **(Працяглыя апладысменты).**

Таварышы! Ідэй натхняюць людзей у барацьбе за дасягненне намечаных мэт. У гэтым іх сіла. Але калі ідэй марксізма-ленінізму сталі, так сказаць, дзяржаўнымі ідэямі, набылі матэрыяльную аснову, тады яны

аказваюць уздзеянне на больш шырокае кола людзей. На аснове вывучэння гэрэтычных палажэнняў, практычнага вопыту, які даюць Саветскі Саюз і іншыя сацыялістычныя краіны, цяпер усе бачаць, на якія вялікія справы ўзнімаюць народы ідэй марксізма-ленінізма, калі масы авалодваюць гэтымі ідэямі, калі на аснове гэтых ідэй рабочы клас, працоўныя бяруць уладу ў свае рукі і будуць сваю дзяржаву. Гэта магутная сіла, супраць якой нішто не можа ўстаяць. І няхай пані імперыялісты, мананалісты і ўсякія каланізатары, — а гэта адно і тое ж, — ведаюць, што ніякія іх малітвы, ніякія іх заклінанні не могуць павярнуць гісторыю назад, каб яна рухалася ў адваротным напрамку. Перамога будзе за намі, таварышы! **(Працяглыя апладысменты).**

Сардэчныя прывітанні, якімі вы сустрэлі мяне, я разумею, як прывітанні ідэям, на аснове якіх будзеца наша Саветская дзяржава, прывітанні ідэям марксізма-ленінізму, прывітанні намаганням нашага народа, які ўзняў Чырвоны сцяг і ўжо 44 гады высока нясе яго і перама-

(Працяг на 2-й стар.)

МІНСКАМУ МЕДЫЦЫНСКАМУ — 40 ГОД

Восенню 1921 года пры Беларускай дзяржаўнай універсітэце быў адкрыты медыцынскі факультэт. Для выкладання на факультэце былі запрошаны вучоныя-медыкі Масквы, Ленінграда, Смаленска. А праз дзевяць год факультэт вылучыўся ў самастойны медыцынскі інстытут.

Аб гісторыі інстытута, яго выхаванцах расказваюць фатаграфіі, дыяграмы, коні дакументаў, прадстаўленыя на арганізаванай тут выстаўцы, прысвечанай саракагоддзю з дня яго заснавання.

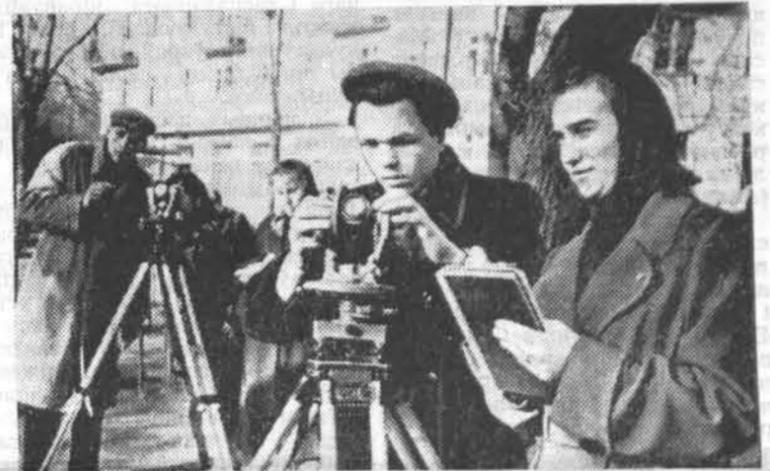
За час вучобы ў інстытуце студэнты маюць магчымасць праслухаць лекцыі відных вучоных — членаў-карэспандэнтаў Акадэміі навук СССР В. К. Магілеўчыка і А. Н. Філіповіча, акадэмікаў АН БССР Д. М. Голуба, В. А. Ляонава, А. Я. Пракапчука, прафесараў Б. Я. Эльберта, Т. В. Бірыч. Вялікі ўклад у навуку ўнеслі вучоныя-медыкі інстытута. Іх метады лячэння асобных захворванняў вядомы далёка за межамі

нашай Радзімы. Гэта метады лячэння чырвонай валчанкі, прапанаваны прафесарам А. Я. Пракапчуком, лячэнне некаторых захворванняў вачэй кіслародам, прапанаваны прафесарам Т. В. Бірыч, пластыка штучнага стрававода, распрацаваная дацэнтам І. М. Стальмашонкам. Прафесарам Б. Я. Эльбертам сумесна з І. А. Гайскім прапанавана жывая вакцина для папярэджання ад захворвання туляраміяй.

На 40 кафедрах інстытута створаны ўсе ўмовы для плённай працы вучоных і ўсебаковага навучання маладых урачоў. Кожны пяты студэнт займаецца ў навуковым студэнцкім гуртку, набываючы навыкі вядзення навуковых даследаванняў.

У апошні час у інстытут штогод паступае больш як 500 чалавек. За гады свайго існавання інстытутам падрыхтавана больш дзесяці тысяч урачоў.

Л. ПІГЕВІЧ.

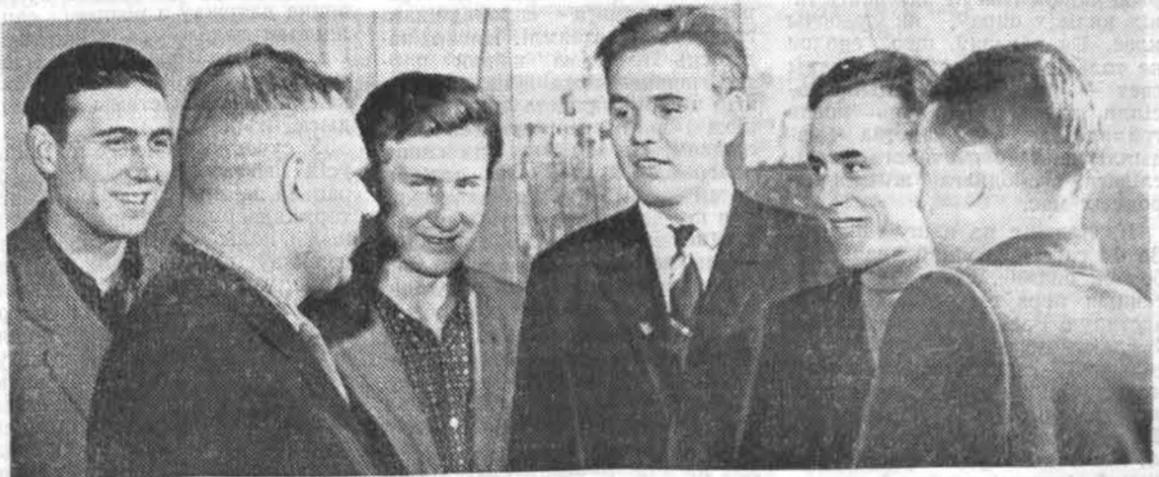
Высокакваліфікаваных спецыялістаў па будаўніцтву дарог і дарожных збудаванняў рыхтуе Гомельскі дарожна-будаўнічы тэхнікум. Тэхнікум мае добрае памяшканне з лабараторыямі і майстэрнямі. На здымку: студэнты трэцяга курса тэхнікума на практычных занятках па геадэзіі. На першым плане — Якаў Халява і Людміла Лагінова.

БЕЛАРУСКАЯ ЭНЕРГАСІСТЭМА

Хуткімі тэмпамі развіваецца энергетыка Беларусі. Будуюцца новыя, пашыраюцца дзеючыя электрастанцыі. Зараз кожны год уводзіцца ў строй новых магутнасцей у два разы больш, чым было іх у 1940 годзе. Гэта дало магчымасць выпрацоўку электраэнергіі за пасляваенныя гады навялічыць больш чым у сем разоў. У рэспубліцы ствараецца адзіная энергасістэма. Толькі за два гады сямігодкі пабудавана каля 10 тысяч кіламетраў высокавольтавых магістральных і размеркавальных сетак. Колькасць падстанцый за гэты час павялічылася больш чым у 1,7 раза. У выніку ўсе асноўныя энергараёны рэспублікі аб'яднаны ў адзіную сістэму.

Яшчэ больш хутка будзе развівацца энерге-

тыка Беларусі ў бліжэйшыя гады. Уводзіць у строй Бярозаўская ДРЭС і Полацкая ЦЭЦ, пашырацца Мінская ЦЭЦ і іншыя дзеючыя электрастанцыі. Вялікае развіццё атрымаюць электрасеткі. Да канца сямігодкі ў рэспубліцы павінна быць здадзена ў эксплуатацыю больш за 5 300 кіламетраў магістральных ліній для перадачы току напружаннем у 35, 110 і 220 тысяч вольт, а таксама каля 230 падстанцый. Гэта дазволіць завяршыць стварэнне адзінай Беларускай энергасістэмы. Да 1965 года намачаецца здаць у эксплуатацыю новую высокавольтавую лінію ў 330 тысяч вольт, якая зв'язва Беларускаю энергасістэму з аб'яднанай Паўночна-Заходняй сістэмай.

Камуністычная партыя Савета Саюза — выпрабаваны авангард нашага народа. Яе рады растуць за кошт найбольш перадавай і свядомай часткі рабочага класа, нагаснага сялянства і інтэлігенцыі. На здымку: сакратар партыйнай арганізацыі Упраўлення механізацыі Баранавіцкага будаўнічага трэста № 25 Якаў Шаўчэнка (другі злева) гутарыць з уступіўшымі ў рады КПСС дыспетчарам Ул. Марцінавым, бульдозэрыстам Ю. Перагудам, кранаўшчыком А. Гурыным, майстрам па рамонту машын І. Астрогім, бульдозэрыстамі М. Манарчуком і А. Лютно.

Прамова тав. М. С. ХРУШЧОВА

(Пачатак на 1-й стар.)

гае пад гэтым сцягам. (Працягла аплядысменты). Калі я памыляюся, скажыце мне — я не пакрыўджуся на гэта, а магу абараняць свае ідэі.

Павінен прасіць прабачэння ў вас, таварышы Фрашон, таму што я гаварыў, што маё выступленне займе 25—30 мінут і абяцаў не адступаць ад тэксту, хоць вы мяне не абмяжоўвалі. Але цяпер вы бачыце, што мае абяцанні аказаліся не зусім грунтоўнымі. (Ажыўленне ў зале, аплядысменты). Думаю, сябры і таварышы, вы мяне не будзеце жорстка асуджаць за гэта. (Аплядысменты).

Дарагія таварышы, сябры! Дазвольце перш за ўсё сардэчна падзякаваць вам за аказаны высокі гонар выступіць на кангрэсе, які прадстаўляе самую шырокую масавую арганізацыю міжнароднага рабочага класа. Ад імя Савецкага ўрада і савецкага народа горача вітаю ўсіх удзельнікаў кангрэсу і жадаю вам поспехаў у вырашэнні вялікіх і адказных задач, якія стаць перад Сусветнай федэрацыяй прафсаюзаў. (Працягла аплядысменты).

Нам прыемна ўсведамляць, што Пятый Сусветны кангрэс прафсаюзаў праводзіцца ў Маскве — сталіцы першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы, адкуль пасля Вялікага Кастрычніка гучыць голас пераможшага рабочага класа, голас сацыялізму, міру і дружбы народаў. (Аплядысменты).

Сусветная федэрацыя прафсаюзаў — гэта дзецішча міжнароднага рабочага класа, увасабленне росту яго арганізаванасці і класовай самасвядомасці. На Пятым Сусветным кангрэсе прадстаўлены прафсаюзы ўсіх частак свету. На ім прысутнічаюць прадстаўнікі прафсаюзаў розных напрамкаў. Гэта робіць наш кангрэс прадстаўнічай, сапраўды сусветнай асамблеяй людзей працы.

Рабочы клас — самы перадавы клас сучаснага грамадства, выразнік сапраўдных ідэалаў людзей працы і найбольш актыўны змагар за іх ажыццяўленне. Надыйшоў той перыяд, калі яго вялікасць — рабочы клас настолькі вырас, узмацнаў і дабіўся такіх перамог, што ён можа вызначаць ход гістарычнага развіцця ў карысць міру, дэмакратыі і сацыялізму. Магутныя сілы рабочага класа, сілы сацыялізму няўхільна цягнуць старыя эксплуатацыйскія свет. (Аплядысменты). Ужо на велізарных прасторах нашай планеты рабочыя з'яўляюцца гаспадарамі свайго лёсу і ў саюзе з усімі працоўнымі будуць новае жыццё. У той жа час мільёны іх братоў — працоўных у несацыялістычных краінах усё больш рашуча ўзнікаюць на барацьбу за свае правы і інтарэсы, падрываюць асновы капіталістычнага, эксплуатацыйскага ладу.

Ні адзін клас за ўсю гісторыю чалавецтва не здзейсніў такіх вялікіх спраў, як рабочы клас. Ён даказаў, што здолён не толькі разбурыць стары свет — свет эксплуатацыі і насілля, але і пабудаваць новае грамадства — грамадства сацыялізму, забяспечанага, шчаслівага, свабоднага жыцця народных мас.

Паглядзіце на нашу краіну. За 44 гады Савецкай улады рабочыя, сяляне, савецкая інтэлігенцыя пераўтварылі калісьці адсталую Расію, ператварылі яе ў краіну перадавой індустрыі і сельскай гаспадаркі, высокай культуры, у краіну, якая ідзе на чале прагрэсу чалавецтва. Савецкія спадарожнікі і луннікі, касмічныя чуда-караблі, першыя ў гісторыі палёты ў космас герояў Юрыя Гагарына і Германа Штыва асабліва ярка адлюстроўваюць магутны ўздым прадукцыйных сіл, навукі і тэхнікі, росквіт творчага генія свабоднага савецкага народа. (Працягла аплядысменты).

Рабочы клас Савецкага Саю-

за, а затым і іншыя сацыялістычных краін паказаў, што гэта клас-творец, клас-стваральнік самага перадавога сацыяльна-эканамічнага ладу, клас-носьбіт самай высокай культуры, сапраўднай цывілізацыі. Гісторыя дае ясны адказ на пытанне аб тым, які клас грамадства можа забяспечыць народу мір, сацыяльны прагрэс, працітанне і шчасце. Гэта можа зрабіць толькі рабочы клас, народныя масы, якія ўзялі ўладу ў свае рукі.

Нашым прафсаюзам належыць вялікая заслуга ва ўсіх дасягненнях савецкага народа. Ул. І. Ленін, вызначаючы ролю прафсаюзаў у сацыялістычнай дзяржаве, гаварыў, што яны павінны быць школай гаспадарання, школай кіравання, школай камунізму. І яны сталі такой школай. (Аплядысменты). Прафсаюзы правялі гіганцкую работу па згуртаванню, арганізацыі працоўных, разгортванню спарбніцтва, выхаванню новай дысцыпліны працы. Прафсаюзы выхавалі выдатныя кадры, якія працуюць ва ўсіх сферах вытворчасці, дзяржаўнага і культурнага будаўніцтва. Ва ўсім, што датычыць дзяржаўнага і гаспадарчага кіравання, жыцця і быту людзей, прору і культурнага ўзроўню, прафсаюзы працягваюць свой пачыні і ініцыятыву.

З першых дзён свайго існавання наша сацыялістычная дзяржава непарыўна звязана з міжнародным рабочым рухам, аб'явіла на яго спачуванне і падтрымку. Локаць сваіх братоў па класу наш народ адчувае заўсёды. Мы глыбока цнім падтрымку простых людзей усіх краін, іх салідарнасць з нашай справай. Дазвольце выказаць вам, а праз вас усім міжнароднаму рабочаму класу, працоўным усяго свету сардэчную падзяку савецкага народа за гэту брацкую падтрымку. (Бурныя аплядысменты).

У сваю чаргу савецкі рабочы клас, увесь наш народ імкнучыся рабіць усё, каб апраўдаць давер міжнароднага рабочага класа і сваім поспехамі садзейнічаць яго руху да светлай будучыні. Мы не ўтойваем: наша дарога была цяжкай, мы шлі цаліной, узнімаліся па непрапатаных сцежках і мы з радасцю дзелімся сваім вопытам з працоўнымі іншых краін, ведаючы, што гэты вопыт зробіць іх шлях лягчэйшым.

Савецкі Саюз уступіў цяпер у новы этап свайго развіцця. XXII з'езд КПСС прыняў праграму будаўніцтва камуністычнага грамадства, на сцягу якога накрэслены велічныя мэты: Мір, Праца, Свабода, Роўнасць, Брацтва і Шчасце. (Працягла аплядысменты). Аб гэтым грамадстве справядлівасці, аб залатым веку марылі многія пакаленні людзей. Вялікі камуністаў, іх марксісцка-ленінскага вучэння ў тым, што яны выказалі лепшыя мары чалавецтва, праклалі верныя шляхі да стварэння самага справядлівага грамадства на зямлі. Цяпер, калі ёсць Праграма нашай партыі, кожны можа яўна бачыць, што з'явіцца прадстаўляе камунізм і якія даброты ён нясе людзям. Ад пачатку да канца праграма прасякнута адзінай мэтай — «усё ў імя чалавека, для шчасця чалавека». У нашай краіне народу даўно дадзены правы на працу, на адпачынак, на матэрыяльнае забяспечэнне ў старасці, у выпадку хваробы і страты працаздольнасці, права на адукацыю. Адукацыя і медыцынскае абслугоўванне ў нашай краіне бясплатныя. Цяпер мы ідзем далей. У нас будзе ажыццяўляцца паступовы пераход да ўтрымання дзяцей і ўсіх непрацаздольных за кошт грамадства, бясплатнае карыстанне кватэрамі, камунальнымі паслугамі і транспартам, бясплатнае харчаванне (абеды) па месцу работы. Дабрабыт савецкіх людзей будзе самым высокім у свеце. (Аплядысменты).

Гісторыя падвердзіла, што

толькі рабочы клас здолён забяспечыць сапраўдную дэмакратыю. Усе эксплуатацыйскія класы трымаліся і трымаюцца ва ўладзе шляхам ажыццяўлення жорсткай дыктатуры, падаўлення волі большасці. Зверскімі, тэрарыстычнымі метадамі ажыццяўляе сваю дыктатуру імперыялістычная буржуазія. У адрозненне ад іншых класаў рабочы клас не імкнецца ўвекавечыць сваю ўладу. Ён кіруе краінай дэмакратычнымі метадамі, усё больш расшырае і ўдасканальвае іх, уцягвае ў кіраванне дзяржавай усе слаі грамадства. Упершыню ў гісторыі гэта паказаў рабочы клас СССР. (Аплядысменты).

З пабудовай сацыялізму і ўступленнем у перыяд разгортвання будаўніцтва камунізму Савецкая дзяржава, якая ўзнікла як дзяржава дыктатуры пралетарыята, ператварылася ва ўсенародную дзяржаву. Гэта наглядны паказчык вялікага дэмакратызму рабочага класа.

Перыяд будаўніцтва камунізму — гэта перыяд няўхільнага ўзрастання ролі прафсаюзных і іншых грамадскіх арганізацый. Наш генеральны курс — гэта развіццё актыўнасці, прыцягненне да ўдзелу ў кіраванні справамі грамадства ўсіх савецкіх грамадзян, павышэнне актыўнасці і расшырэнне функцый грамадскіх арганізацый. У гэты перыяд будзе асабліва ўзрастаць значэнне прафсаюзаў.

Калі ўсю гаспадарчую, культурную і грамадскую дзейнасць у нашай краіне ўявіць як карабель, які выдзе такі вопытны рулявы як Камуністычная партыя, то побач з ёю на капітанскім мосціку гэтага карабля стаяць і прафсаюзы. (Працягла аплядысменты).

Ні адно колькі-небудзь важнае пытанне не вырашаецца ў нас без удзелу прафсаюзаў. Прафсаюзы закліканы ўзмацняць сваю дзейнасць па кіраўніцтву гаспадарчай, дамагаюць працоўным выпрацоўваць навыкі кіравання дзяржаўнымі і грамадскімі справамі, выступаць ініцыятарамі спарбніцтва за камуністычную працу, заўсёды клапаціцца аб матэрыяльных інтарэсах і правах працоўных.

Таварышы! Пытанні, якія стаяць на парадку дня Пятага Сусветнага кангрэсу прафсаюзаў, хвалюць кожнага працоўнага чалавека, у якой бы краіне ён ні жыў. Сваёй барацьбой за інтарэсы працоўных Сусветная федэрацыя прафсаюзаў здабыла глыбокую павагу людзей працы ва ўсіх частках свету. Нязменная прытрымліваючыся класавых пазіцый, СФП паслядоўна змагаецца за расшырэнне правоў рабочага класа капіталістычных краін, за ажыццяўленне яго сацыяльных і эканамічных патрабаванняў. Працоўныя асабліва цягнуць той факт, што СФП рашуча і паслядоўна выступае за захаванне і ўмацаванне міру, за мірнае суіснаванне дзяржаў з розным сацыяльным ладам, за ўсеагульнае і поўнае разбраенне, за канчатковую ліквідацыю ганебнай каланіяльнай сістэмы. (Аплядысменты).

У сучасных умовах пытаннем усіх пытанняў з'яўляецца барацьба за мір, за прадухліненне тэрмаядзернай вайны. Агрэсіўныя колы імперыялістычных дзяржаў праводзяць палітыку ўзмацнення гонкі ўзбраенняў, распальваюць старыя і ствараюць новыя ачагі вайнаў і ствараюць новыя ачагі вайнаў «халодную вайну», а найбольш заўзятыя адкрыта заклікаюць да гарачай вайны. Цяпер, як ніколі, важна мабілізаваць усе сілы для барацьбы супраць вайнаў пагрозы.

Асаблівую адказнасць за абарону міру гісторыя ўсклала на міжнародны рабочы клас. Кожны дзеля рабочага руху, кожны рабочы ў сучасных умовах не можа не задаваць сабе пытання: ці ўсё зроблена для таго, каб мабілізаваць і згуртаваць

міралюбівыя сілы працоўных на барацьбу за прадухліненне вайны.

Першы і рашаючы крок у гэтым напрамку — спыненне гонкі ўзбраенняў і барацьба за поўнае і ўсеагульнае разбраенне. Гонка ўзбраенняў пажырае каласальныя сродкі. Ніколі яшчэ чалавечы грамадства не траціла на падрыхтоўку зброі смерці столькі матэрыяльных сродкаў. Расходы на вайны і падрыхтоўку да іх за першую паловіну стагоддзя склалі ва ўсім свеце звыш чатырох трыльёнаў долараў. Гэта каласальная сума, на яе можна было б бясплатна карміць хлебам паўстагоддзя ўсё насельніцтва зямлі, пабудаваць добраўпарадкаванае жыллё для 500 мільёнаў сем'яў. Асабліва ўзраслі расходы на ўзбраенне за апошні час. Буржуазія, кідаючы ўсё новыя і новыя мільярды на гонку ўзбраенняў, адбірае хлеб і масла ў рабочага, малако ў яго дзяцей. І самае небяспечнае заключаецца ў тым, што накопільваюцца велізарныя арсеналы зброі знішчэння людзей. Абарона эканамічных інтарэсаў працоўных непарыўна звязана з барацьбой супраць небяспекі новай вайны, супраць гонкі ўзбраенняў.

Савецкі Саюз, паслядоўна праводзячы выпрабаваную ленынскую палітыку мірнага суіснавання краін з розным сацыяльным ладам, выступае і будзе рашуча выступаць за ўсеагульнае і поўнае разбраенне над міжнародным кантролем, зробіць усё магчымае, каб не дапусціць новай вайны. (Працягла аплядысменты).

Каб не дапусціць развязвання вайны, неабходна своечасова аб'явіць вайну ачагі вайнаў небяспекі, шляхам перагавораў урэгуляваць усе нявырашаныя праблемы.

Імперыялісты хацелі б пасвойму вырашыць міжнародныя праблемы: задуншыць Кубу, падавіць у крыві нацыянальна-вызваленчы рух народаў Афрыкі, Азіі і Лацінскай Амерыкі, паглынуць Германскую, Дэмакратычную Рэспубліку, а калі ўдасца, то і іншыя сацыялістычныя краіны. Але мы гаварылі і гаворым ім: вы, панове, мысліце нерэалістычна! Не тыя цяпер суадносны сілы ў свеце. Век непадзельнага панавання эксплуатацыйскага класа скончыўся. Толькі неразважныя людзі могуць марыць аб тым, каб зноў закаваць народы ў кайданы каланіялізму і імперыялізму. Не выйдзе гэта, панове! Ніколі не выйдзе! (Бурныя, працягла аплядысменты).

Зразумела, драпежніцкі характар імперыялізму не змяніўся, імперыялізм не стаў міралюбівым. Яго прагнасць не зменшылася. Уся справа ў тым, што ў свеце адбыліся каласальныя змены. Некаторым прадстаўнікам імперыялізму трэба добра працыць свае мазгі, каб лепш засвоіць гэта. (Аплядысменты). Са з'яўленнем Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных краін, насельніцтва якіх цяпер ужо налічвае больш чым мільярд чалавек, з поспехамі ў развіццях і эканоміцы, навукі і тэхніцы міжнародны рабочы клас набыў магутную матэрыяльную базу для ўтаймавання аграрыяў і прадухліненя вайны паміж дзяржавамі. (Аплядысменты). Яму ёсць цяпер што проціпаставіць сілам вайны.

Раней сілам імперыялізму мы маглі проціпаставіць згуртаванасць рабочага класа, свае ідэі. Але імперыялісты маюць зброю, імперыялісты маглі развязаць вайну па сваёму ўласнаму ўгледжанню. Цяпер у свеце іншае становішча. Цяпер, апрача пралетарскай згуртаванасці, апрача ідэй марксісцка-ленінізму, у свеце ёсць сацыялістычныя краіны, у якіх жыве мільярд з лішнім чалавек. У гэтых краінах ёсць магутныя арміі, гэтыя краіны маюць праціпаставіць эканоміку, высокую

тэхніку, перадавую навуку і культуру. (Бурныя, працягла аплядысменты). Таму, гаворачы аб магчымасці прадухліненя сусветнай вайны, мы звяртаемся не да заклікання вайнаў малітвамі з тым, каб пазбавіцца ад вайны, мы ўказваем на сілы, магутнасць сацыялістычнага лагера, сілы марксісцка-ленінскіх ідэй, сілы народаў, якія змагаюцца за мір! Калі аграрыяў развязаць вайну, то Савецкая Армія адкажа на ўдар аграрыяў сваім магутным сакрушальным ударам! (Працягла аплядысменты).

Гэта адступленне ад тэксту, але каб не гаварылі праціўнікі, што маўляў, Хрушчов выступае з пагрозамі, я скажу: мы нікому не пагражаем. Наадварот, Савецкі ўрад заклікае да міру і да разбраення. Мы толькі папярэджваем гарачыя гаворкі: калі вы не зразумеце міралюбівых заклікаў і развязаць вайну супраць сацыялістычных краін — вас чакае немінучая гібель. (Працягла аплядысменты). Не бачыць вам перамогі, як сваіх уласных вушэй. (Ажыўленне ў зале). Сацыялістычнаму лагеру ёсць цяпер што проціпаставіць сілам вайны! (Бурныя аплядысменты).

Не бачыць гэтага — значыць змяніць магчымасці міжнароднага рабочага класа і перабольшваць сілы імперыялізму. Правільнае разуменне гэтага пытання мае вялікае значэнне для правільнага вызначэння палітыкі ва ўмовах, калі імперыялізм перастаў быць даміруючым фактарам міжнародных адносін.

Іменна зыходзячы з такога разумення абстаноўкі, мы і вызначаем сваю палітыку. Вось адзін прыклад. Мы правялі выпрабаванні тэрмаядзернай зброі. На жаль, яшчэ не ўсе зразумелі правільнасць і вымушаную неабходнасць гэтага нашага кроку. А гэта ж мерапрыемства мела велізарнае значэнне для захавання міру. Сілы сацыялізму, міжнародны рабочы рух атрымалі ў выніку праведзеных выпрабаванняў новую магутную зброю для ўтаймавання імперыялістычных аграрыяў — тэрмаядзерныя бомбы магутнасцю ад 50 да 100 мільёнаў тон і вышэй. Гэта каласальная сіла, таварышы!

Вядома, гэта сродак знішчэння. Але ж імперыялістычны лагер працягвае палітыку Далеса, палітыку з «пазіцыі сілы». І калі б мы з вамі выйшлі з крыжам, ды з малітвамі, ды на калені сталі б і заклікалі імперыялістаў да чалавечнасці, то яны пасмяяліся б з нас, яны б убачылі ў гэтым толькі нашу слабасць і сваю сілу. Замест гэтага мы гаворым: панове імперыялісты, цішэй на паваротах! (Ажыўленне ў зале, бурныя аплядысменты). Калі вы хочаце праводзіць палітыку з «пазіцыі сілы», дык вось сіла, якая будзе проціпаставіць вамі сілу, вось яна! У вас яшчэ няма 50-мільённых і 100-мільённых бомбаў, а ў Савецкага Саюза ёсць ужо і больш чым 100-мільённая. (Аплядысменты). Мы не карыстаемся і ніколі не будзем карыстацца гэтай зброяй для таго, каб пагрозамі дамагацца чаго-небудзь. Не! Але мы выкарыстаем гэту зброю, калі ворагі развязаць вайну супраць сацыялістычных краін. Няхай гэта зарубяць сабе на носе тыя, каму гэта неабходна. (Ажыўленне ў зале, бурныя аплядысменты). І таму цяпер, калі імперыялісты будуць вырашаць пытанне аб тым, ці развязаць ім вайну, над іх галавамі заўсёды будзе, як дамоклаў меч, вясць 50 і 100-мегатонныя савецкія бомбы. (Аплядысменты). Паўстае пытанне: якую ролю адгрывае ракетна-ядзерная зброя ў руках Савецкай дзяржавы? Ці стрымлівае яна агрэсіўнасць, драпежніцкі характар імперыялізму? Я думаю, таварышы, што наша ракетна-ядзерная зброя з'яўляецца

(Заканчэнне на 3-й стар.)

што жывуць у іншых краінах. І вось аднойчы ў пошуках шчасця сям'я паехала ў Амерыку.

Нявельва сустроў няпрошаных гасцей Буэнас-Айрэс. Там былі свае беспрацоўныя, і сям'я Шалешкі пераехала ў Парагвай. На ўсё жыццё запамніўся Шалешку надпіс на сцяне барака, у якім яны пасяліліся: «Хто хоча раю, хай едзе да Парагваю». У пакоі жыло 12 сем'яў. Шалешкі былі трынаццатымі.

— Чортаў тузін, — нявесела пажартавала жонка.

Толькі праз дзевяць месяцаў выбралася сям'я з барака. У пошуках шчасця Шалешкі пераязджалі з горада ў горад. Гаспадар працаваў на будоўлі, школабрыцы, развозіў хлеб. Чым толькі ён не займаўся, каб зарабіць грошы на жыццё.

А на Радзіме тым часам адбываліся радасныя падзеі. Працоўныя заходніх абласцей Беларусі, вызваленыя Савецкай Арміяй ад панскага прыгнёту, будавалі новае шчаслівае жыццё.

Часта прыходзілі за акіяна пісьмы ад сваякоў з роднай Гродзеншчыны. Міхаіл Аляксандравіч Куц — брат жонкі Шалешкі — працаваў выкладчыкам у школе. Школа размяшчалася ў новым будынку, і вучыліся ў ёй дзеці іх аднавяскоўцаў. Вучыліся бясплатна. Аб новым жыцці пісаў Шалешку і родны брат Іван Фёдаравіч, калгаснік. Пісалі знаёмыя, сябры.

...І вось ён едзе дамоў, разам з жонкай, дзвюма дочкамі, сынам. На вакзале Шалешку з сям'ёй сустракалі сваякі: браты Павел і Міхаіл, якія значна раней вярнуліся з Аргенціны на Радзіму. Былі на вакзале і прадстаўнікі Савецкай улады, аднавяскоўцы.

— Ну, як?

— Па таму, як ён запытаў, можа было падумаць, што канцэрт рыхтаваўся пад яго непасрэдным кіраўніцтвам. У часе канцэрта ён нешта запісаў у бланот і больш за ўсіх пляскаў у далоні.

Пасля канцэрта мы вышлі на залітую электрычным святлом вуліцу.

— Вы казалі, што вам спадабалася песня пра шчасце. А што вы, маладыя, ведаеце пра шчасце? — запытаў у мяне мой новы знаёмы.

Насустрач нам ішлі маладыя хлопцы і дзяўчаты, людзі сярэдняга веку. Адно спыталіся ў кіно на апошні сеанс, іншыя вярталіся з тэатра, а трэцяя проста гулялі...

— Дык вось, малады чалавек, — зноў пачаў мой знаёмы, не дачакаўшыся адказу на сваё запытанне, — я вам раскажу пра сваё жыццё. Слухайце...

Так я даведаўся пра жыццё Івана Васільевіча Шалешкі і яго сям'і.

Цяжка жыла сям'я Івана Шалешкі пры панскім ладзе ў Польшчы. Збожжа, што збіраў Іван з жонкай са шматка сваёй зямлі, ледзьве хапала на 5—6 месяцаў жыцця, а потым пазычаў у суседзяў, шукаў выпадковых заробкаў. Часта ў сям'і гаварылі аб шчаслівых людзях.

Шалешку дапамаглі перавезці рэчы на кватэру, а потым казалі, што яго чакае старшыня гарадскога Савета. І вось Іван Васільевіч сядзіць ва ўтульным кабінце і гутарыць з мэрам горада. Шалешку пытаюць аб здароўі жонкі і дзяцей, аб яго спецыяльнасці, аб планах на будучае. Ніколі ў жыцці ў яго ніхто не пытаў гэтага. Ніхто ніколі не цікавіўся лёсам яго дзяцей.

Прайшоў месяц. Іван Шалешка атрымаў выдатную кватэру з двух пакояў з усімі выгодамі ў цэнтры горада.

А дзе яму працаваць? Будоўлям патрабаваліся муляры, тынкоўшчыкі, арматуршчыкі. Запашалі на работу на чыгунку, на завод аўтазапчастак. Кожны дзень у газеце друкавалі аб'явы аб наборы рабочых. Куды падацца? Не раз пытаў аб гэтым Іван Васільевіч жонку, раіўся з сябрамі.

З чужыны Іван Васільевіч прывёз багаты «пасаг» — язву страўніка і туберкулёз касцей. Хвароба прымушала задумвацца. Не рашаўся ён узяцца за справу будаўніка. А як марыў ён аб гэтым за акіянам! Урач мясцовай паліклінікі сказала, што Шалешку трэба лячыцца.

— Лячыцца? А жыць? — запытаў ён урача.

Жанчына ўсміхнулася:

— Будзеце жыць. Вам пенсію днямі прызначаць.

І сапраўды, праз некалькі дзён Шалешку была прызначана пенсія.

За размовы мы не заўважылі, як падышлі да вуліцы Парыжскай Камуны. Тут узводзілі чатырохпавярховыя шматкватэрныя жылыя дамы. Хобаты вежавых кранаў цягнуліся ў паветра, на пляцоўках ляжалі падрыхтаваныя будаўнічыя матэрыялы. Іван Васільевіч паглядзеў на гадзіннік. Ён убачыў зялёны агеньчык таксі і падняў руку.

— Паедзем спаць. Заўтра нядзеля. Удзень прадоўжым гутарку...

Сустрапілі мы адразу пасля снедання. Шалешка пазнаёміў мяне з жонкай Соф'яй Аляксандраўнай, стройнай, прывабнай жанчынай. Утрох мы пайшлі гуляць па сонечнаму гораду. Шалешка зноў пачаў раскаваць.

Мы затрымаліся ля вялікага прыгожага будынка — Палаца культуры рабочых тонкасукоўнага камбіната.

— Палац маёй Воленькі, — сказаў Шалешка.

Аказваецца, дачка Вольга працуе прадзіўшчыцай на камбінаце. Дзяўчына скончыла дзесяць класаў сярэдняй школы,

надрэнна зарабляе. У Інстытут рыхтуецца паступаць.

Загаварылі пра дзяцей. І Соф'я Аляксандраўна загаварыла:

— Добрая наша Ніпа, у атэльэ мод мадэльерам працавала. Дзесяць класаў вясэрняй школы скончыла, а цяпер у маскоўскі Інстытут паступіла.

Жанчына паглядзела на хлапца, які крочыў нам насустрач, і закончыла сваю думку:

— Старэйшы сын у Савецкай Арміі служыць. Святлыя рубяжы сцеражэ. Хват-хлопец. У арміі дзесяць класаў скончыў, а цяпер у Акадэмію паступае.

— А я, — уставіў слова Іван Васільевіч, — на культурным фронце камандую. Загадчыкам гаспадаркі Дома народнай творчасці.

Я пацікавіўся здароўем яго Шалешка сказаў:

— Паўтара месяца ляжаў у гэтым годзе ў бальніцы. Адрамантаваў добра і грошай за лячэнне не ўзялі. Потым яшчэ далі бясплатную пуцёўку ў санаторый «Кемеры», што на Рыжскім узмор'і.

Як гаспадар, ідзе па свайму гораду Іван Шалешка, савецкі грамадзянін. Ён паказвае мне Савецкую плошчу, самую вялі-

кую плошчу горада, якая створана на папільшчах і руінах пасля вайны. Усё тут пабудавана нядаўна; і жылыя дамы, і вытворчыя карпусы.

У новым вялікім універмагу Шалешка паказвае выдатныя тканіны вырабу Гродзенскага камбіната. І зноў мы ідзем па вуліцы, бачым новыя дамы на левым беразе прыгажуня-Нёмана, па вуліцы імя Максіма Горкага.

...Позна вечарам я развітаўся з гасцінным гаспадаром.

— Цяпер вы, спадзяюся, ведаеце, што такое шчасце? — запытаў Шалешка. — Шчасце — жыць у сваёй краіне, быць гаспадаром свайго лёсу.

Іван Васільевіч паглядзеў на мяне і закончыў сваю думку:

— Партыя сказала, што мы будзем жыць пры камунізме. Значыць, так і будзе. Я таксама пажыву пры камунізме.

М. БУРЫ.

На здымках:

1. Іван Васільевіч Шалешка і Соф'я Аляксандраўна ля кіна-тэатра «Гродна».
2. Любіць Іван Васільевіч паслухаць вечарам перадачы з Масквы і Мінска.
3. Новы універмаг.
4. Палац культуры гродзенскіх тэкстыльшчыкаў.

Фота аўтара.

надрэнна зарабляе. У Інстытут рыхтуецца паступаць.

Загаварылі пра дзяцей. І Соф'я Аляксандраўна загаварыла:

— Добрая наша Ніпа, у атэльэ мод мадэльерам працавала. Дзесяць класаў вясэрняй школы скончыла, а цяпер у маскоўскі Інстытут паступіла.

Жанчына паглядзела на хлапца, які крочыў нам насустрач, і закончыла сваю думку:

— Старэйшы сын у Савецкай Арміі служыць. Святлыя рубяжы сцеражэ. Хват-хлопец. У арміі дзесяць класаў скончыў, а цяпер у Акадэмію паступае.

— А я, — уставіў слова Іван Васільевіч, — на культурным фронце камандую. Загадчыкам гаспадаркі Дома народнай творчасці.

Я пацікавіўся здароўем яго Шалешка сказаў:

— Паўтара месяца ляжаў у гэтым годзе ў бальніцы. Адрамантаваў добра і грошай за лячэнне не ўзялі. Потым яшчэ далі бясплатную пуцёўку ў санаторый «Кемеры», што на Рыжскім узмор'і.

Як гаспадар, ідзе па свайму гораду Іван Шалешка, савецкі грамадзянін. Ён паказвае мне Савецкую плошчу, самую вялі-

кую плошчу горада, якая створана на папільшчах і руінах пасля вайны. Усё тут пабудавана нядаўна; і жылыя дамы, і вытворчыя карпусы.

У новым вялікім універмагу Шалешка паказвае выдатныя тканіны вырабу Гродзенскага камбіната. І зноў мы ідзем па вуліцы, бачым новыя дамы на левым беразе прыгажуня-Нёмана, па вуліцы імя Максіма Горкага.

...Позна вечарам я развітаўся з гасцінным гаспадаром.

— Цяпер вы, спадзяюся, ведаеце, што такое шчасце? — запытаў Шалешка. — Шчасце — жыць у сваёй краіне, быць гаспадаром свайго лёсу.

Іван Васільевіч паглядзеў на мяне і закончыў сваю думку:

— Партыя сказала, што мы будзем жыць пры камунізме. Значыць, так і будзе. Я таксама пажыву пры камунізме.

М. БУРЫ.

На здымках:

1. Іван Васільевіч Шалешка і Соф'я Аляксандраўна ля кіна-тэатра «Гродна».
2. Любіць Іван Васільевіч паслухаць вечарам перадачы з Масквы і Мінска.
3. Новы універмаг.
4. Палац культуры гродзенскіх тэкстыльшчыкаў.

Фота аўтара.

Добра жывуць рассветаўцы

Калгас «Расвет» Жлобінскага раёна — адзін з буйнейшых у вобласці. Ён аб'ядноўвае 10 вёсак, мае 7 476 гектараў зямлі. Калгаснікі штогод атрымліваюць высокія ўраджай збожжавых, бабовых, кукурузы, льну і іншых культур.

Усе працаёмкія працэсы тут механізаваны. Калгас валодае магутнай тэхнікай. Тут ёсць 23 трактары, 22 аўтамашыны, 10 самаходных збожжавых камбайнаў, 3 кукурузаўборачныя камбайны, 14 сеялак і дзесяткі іншых сельскагаспадарчых прычапных і навясных машын і прылад.

На фермах 2 124 галавы буйнай рагатай жывёлы, сотні свіней на свінагадоўчых фермах і тысячы галоў птушкі. Даход арцелі склаў у мінулым годзе 461 тысячу рублёў. Сёлета па папярэдніх падліках ён складзе

600 тысяч рублёў (усе лічбы ў новым маштабе цэн).

У 1944 годзе, пасля вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, калгаснікі ўсё пачыналі спачатку. Гаспадарка арцелі была абрабавана акупантамі. Адступваючы, яны спалілі ўсе вёскі, расстралялі сотні мужчын, жанчын, дзяцей, а вёску Цупер спалілі разам з кыхарамі.

Цяпер вёскі адноўлены, яны сталі яшчэ прыгажэйшымі, чым да вайны. Заможна жывуць калгаснікі.

Усе дзеці вучацца ў школах. На тэрыторыі калгаса 6 пачатковых, адна сямігадовая і адна сярэдняя школы. У іх працуюць больш за 30 настаўнікаў, у асноўным выхадцы з сям'яў калгаснікаў. А многія за гады Савецкай улады сталі прафесарамі, дацэнтамі, інжы-

нерамі, урачамі. Так, рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта — сын селяніна Антон Нікіфаравіч Сеўчанка.

На тэрыторыі калгаса 6 магазінаў, у якіх вялікі выбар прамысловых і харчовых тавараў. Адкрыты бытавыя майстэрні. У трох буйных вёсках працуюць дзіцячыя сады.

На варце здароўя хлебарабаў — сельская бальніца, якую ўзначальвае вопытны ўрач Валянцін Ціханавіч Сафонаў. Праз некалькі год намячаецца пабудаваць новую бальніцу з хірургічным, рэнтгенаўскім і тэрапеўтычным аддзяленнямі.

Ёсць дзе адпачыць калгаснікам пасля работы. Тры дзіцячыя клубы са стацыянарнымі кінаўстаноўкамі працуюць у арцелі. Пры кожным клубе бібліятэкі, якія налічваюць па некалькі тысяч тамоў розных кніг.

В. ФІЛЯНАУ.

РАДЫЁ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеэўрапейскаму часу: на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1 322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях: на хвалі 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;

на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскім часу на кароткіх хваліх: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пільмаў: Мінск, паштовае акрынка № 14.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскім

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.